

Temetés, gyászsakestély

A temetés Selmecen

Selmecen, ha akadémikus elhalálozott, a közösség saját halottjának tekintette, és díszes temetést rendeztek, aminek az összes költségét fedezték; függetlenül attól, hogy az elhunyt családja gazdag volt vagy szegény.

A koporsót a bányatörvényszék épületében ravatalozták fel, mellette az akadémisták kivont karddal díszörséget álltak. A temetés este zajlott. A temetési menet élén haladt a bányászzenekar, ezt követte a bányamécsekkel világító hallgatók szalamandere, majd a koszorúvivők, papok és a koporsót vivő fehér vállszalagos, fehér egyenruhás bányászok. A koporsó mellett két-két sorban kivont karddal 24 akadémikus (12 bányász és 12 erdész) ment. Utánuk a gyászoló családtagok, a tanárok és a barátok következtek. A menet ideje alatt kongtak a hangok és a zenekar gyászindulókat játszott. A temető közelében elhallgatott a gyászzene és megszólalt a Klopacska kísérteties, fájdalmasan tompa hangja - két hosszú és három rövid ütemben. Amikor a koporsót a sírba engedték, a gyászindulót („Szerencse fel, örök végtelen az éj”) énekelték, a cigányzenekar elhúzta az elhunyt utolsó nótáját, majd a búcsúbeszéd után a bányászok egyenként léptek a sírhoz és „Utolsó Jó Szerencsét!” mondván egy-egy hantot dobtak a sírba és eloltották lámpáikat. Ezalatt a Gyászindulót játszotta a zenekar (erdész temetéseken díszsortüzet adtak), amíg az utolsó bányász is eloltotta a mécsesét. Ezután a temetőből szalamanderban visszatérve gyászsakestélyt tartottak a Városi Vigadóban.

A temetés Sopronban

Sopronban hasonlóképpen maradt fenn a gyászszerartás. Az elhunytat az egyetem aulájában ravatalozzák fel. Koporsójánál kétoldalt egyenruhás, gyászkarszalagos hallgatók állnak díszörséget. Ha az elhunyt oktató, a díszörségbe volt kollégái is beállnak.

Késő délután, amikor már a búcsúbeszéd elhangzott, a koporsót a halotyszállító autóra teszik, mellé helyezve a sírba szánt koszorúkat. A temetési menet bányáslámpás szalamanderrel kezdődik, amelynek vezetője egy ötödéves Firma. A szalamanderben minden hallgatón gyászszalagos walden van. Közvetlenül a szalamander után két hallgató viszi a klopacsát, amin egy harmadik hallgató fakalapáccsal szaggatottan kopog (hol egyik, hol másik végét megütve). A klopacsát a halotyszállító autó követi, kétoldalt a díszörséggel. Velük párhuzamosan, szintén kétoldalt fáklyások. A koporsót a tanári kar kíséri, mögöttük a hallgatók zárt, négyes sorokban.

A temetőben a sírnál a szalamander körbe áll, a körön belül a hozzátartozók és a búcsúztatók. A koporsó sírba engedésekor a hallgatóság elénekli az „Imhol a föld alá megyünk” kezdetű dalt és a „Gyászindulót”. A temetést gyászsakestély követi, amin a szalamander vezetője az Elnök.

A gyászsakestély

A résztvevők a sakestélyi asztaloknál bányászlámpa fényben állnak. Előttük sörrel teli korsó. A sakestély rövid ceremóniája a következő:

Eléneklük a Gyászindulót

Elnök: „Silentium! Ad maestrum salamandrum parati estis?”

(Készen vagytok a gyászsalamanderre?)

Szakestély: „Sumus!” (Készen vagyunk!)

Elnök: „Surgite! Ergo Salamander Salamandri Salamandrorum pro defuncto academico montano/saltuario alias...” (Figyeljete! Tehát szalamanderek szalamandere az elhunyt ...alias... bányász/erdész akadémikusért!)

Elnök: „Ragadjátok meg korsóitokat!

Az asztalhoz!

Ajakhoz!

Ajaktól három ujjnyira!

Ajakhoz!

Utolsó eks!”

Fenekig ürtik korsóikat, majd ezután következik a reibolás, vagyis az üres pohárral kopogtatás az asztalon két hosszabb és három rövidebb ütemben, akár csak a Klopacska. Az elnök kezdi el, s az elnöktől jobbra mindig egy fővel tovább átvesszik az ütemet. Amikor már mindenki kopogott, a kopogás az elnökhöz visszatért balról, az elnök kézfeltartására a korsó alját 6-7-szer az asztallaphoz dörzsölik. Amikor az elnök lerántja a kezét, egyszerre a földhöz vágják a korsókat. Mindez azért történik, hogy a korsóból többé senki ne igyon, legyen az egészen az elhunyt barát emlékéé. A hallgatók a söröskorsó megmaradt fülét gyászszalaggal átkötik, majd hazamennek, s két hétig szórakozóhelyen nem jelennek meg, gyászt tartanak. Ha a gyászsakestély elmarad, úgy a legközelebbi ünnepélyes sakestélyen, /balekkesztelő, korsó- és szalagavató/ a szalamander vezetője töri össze korsóját jelképesen, miközben a többiek a „Gyászindulót” éneklük.